

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2014/15:37

Fredagen den 5 juni

§ 1 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Ibrahim Baylan

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi (energi) den 5
mars 2015**

**Återrapport från informellt ministermöte den 14–16
april 2015**

**Information och samråd inför möte i Europeiska un-
ionens råd för transport, telekommunikation och energi
(energi) den 8 juni 2015**

Anf. 1 MARIE GRANLUND (S):

Jag hälsar alla välkomna till dagens möte. Det är manfall i presidiet, och då tar en kvinna över.

Vi hälsar statsrådet Ibrahim Baylan med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Finns det några återrapporter?

Anf. 2 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Vi har lämnat två skriftliga återrapporter från den 5 mars och den 15 april. Jag hade inte tänkt föredra dem här, men jag kan naturligtvis göra det om EU-nämnden anser att jag ska göra det.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Vi tackar för de skriftliga återrapporterna.

Vi går över till information och samråd inför möte i rådet den 8 juni. Vi börjar med dagordningspunkt 4, Genomförande av strategin för energitrygghet – Försörjningstrygghet. Detta är en riktlinjedebatt.

Anf. 4 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Frågan är aktuell av kända skäl. Den aktualiserades framför allt under förra året när det blev en hel del bekymmer med gasförsörjningen från Ryssland till EU. Det är helt uppenbart att gasen användes som ett politiskt medel från Ryssland i konflikten med Ukraina. Det får man ha respekt för. Även om vi som land inte har särskilt mycket import av gas och inte heller är särskilt beroende av gas för vår energiförsörjning finns det en rad länder, framför allt i östra Europa, som har från 70 till nästan 100 procent av sin energiförsörjning från just gas. Det är naturligtvis det som har satt det hela i fokus.

Det som har varit mycket viktigt för oss, och som vi också har framfört i EU-nämnden tidigare, är att man får se detta lite bredare än att bara hitta nya källor för gas eller för den delen andra energikällor. Man måste också se att det finns möjligheter till energieffektivisering och att ersätta gas med förnybar energi av olika slag. Det fortsätter vi att hålla fast vid.

Vi anser att man från kommissionens sida har tagit till sig detta. Sedan fortsätter naturligtvis diskussionen. Jag konstaterade på det senaste minstermötet att det är ungefär fifty-fifty hur man ser på det hela.

En rad EU-länder från framför allt östra Europa vill gärna fokusera på det som de kallar inhemska energikällor, medan vi i ett antal andra länder menar att detta måste ses inom ramen för energieffektivisering, förnybart och de andra dimensionerna i energimeddelandet och kanske framför allt inom ramen för den inre marknaden. En väl fungerande inre marknad gör att vi får en bättre försörjningstrygghet när det gäller energi.

Det föreslår vi ska fortsätta att vara vår hållning.

Anf. 5 HANS ROTHENBERG (M):

Detta är frågor som under våren har processats i olika omgångar i diskussioner med bland annat näringsutskottet. Jag vill ändå ha ett litet förtydligande av texten. Vad gäller ordförandeskapets frågor vill regeringen betona marknadens betydelse för försörjningstryggheten. Väl fungerande energimarknader ger bland annat incitament för de investeringar som krävs för att förbättra försörjningstryggheten i utsatta medlemsstater.

Jag skulle vilja höra ministern i ord uttrycka vad regeringen menar med en väl fungerande marknad i detta sammanhang. Sverige har sitt elcertifikatssystem som påverkar marknaden. Spanien trodde länge på feed-in-systemet. Samma sak med Tyskland.

Det är bra att regeringen inser att marknaden måste fungera. Men vad menar ministern med skrivningen?

Anf. 6 PAVEL GAMOV (SD):

Jag tackar statsrådet. Vi från Sverigedemokraterna håller självklart med om att ett externt beroendeförhållande vad gäller energiförsörjning aldrig är någonting bra. Vi menar att det gäller även EU. Det är inte bra oavsett om det är den ryska federationen eller Europeiska unionen som drar i trådarna. Vi tycker att varje stat känner sina egna förutsättningar bäst själv och att samarbeten på energiområdet ska vara mellanstatliga om samarbete är nödvändigt.

Vi tycker också att det är mycket tveksamt om kommissionen i detta fall ska få förslagsrätt. Vi menar att det är en fråga som respektive medlemsland ska kunna lösa självt eller mellanstatligt men inte att vi ska ha ett överstatligt förhållande, där kommissionen ges så vidsträckta befogenheter. Därmed anmäler jag avvikande mening.

Anf. 7 FREDRIK MALM (FP):

Jag tackar statsrådet. Det är, precis som regeringen skriver i sin ståndpunkt, viktigt att vi har en förståelse för den utsatta situation som många medlemsstater befinner sig i. Men det handlar inte bara om det. Det handlar om hela EU-samarbetets möjligheter och hela Europeiska unionens möjligheter att påverka Ryssland. Det är alltså inte bara den enskilda utsatta medlemsstaten som är i en prekär situation – vissa mer än andra – och ingenting är starkare än dess svagaste länk, som det heter. Det handlar egentligen om hela Europeiska unionens funktionssätt, att kunna agera mot Ryssland, att kunna vara starkt och att kunna stå emot dessa olika ryska påtryckningar. Det är ett viktigt perspektiv att komplettera detta i resonemangen.

Enligt Folkpartiets uppfattning bör Sverige trycka på för en högre överföringskapacitet mellan EU-länderna. Det är också mycket viktigt för att man ska kunna få en fungerande marknad och för att man ska kunna avlasta de länder som är i

en svårare situation. Sedan är givetvis också kärnkraften en del av energimixen och en viktig komponent för att bryta beroendet av den ryska gasen. Men det är en känd ståndpunkt sedan tidigare från vår sida.

Anf. 8 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag ska ta frågorna i tur och ordning och börjar med Hans Rothenbergs fråga. Han undrade vad vi menar med väl fungerande marknader. Sanningen är väl att det inte finns någon ren marknad i den meningen i någon del av Europa. Den del av Europa som kanske har kommit längst när det gäller väl fungerande marknader är just Norden och snart Nordbaltområdet när vi dessutom har en koppling dit.

Inte minst efter resonemang med kommissionen ser man det, vad jag förstår, lite grann som en förebild även om det inte är en perfekt förebild. Men det är ändå ett område som man pekar på.

Det pågår ett arbete, vilket Hans Rothenberg säkert känner väl till, med att försöka förbättra den inre marknaden bland annat genom bättre sammankopplingar, gemensamma nätkoder med mera. Detta arbete pågår alltså. Men samtidigt ska det sägas, inte minst under tryck från denna rysk-ukrainska krisen, att det också pågår en hel del nationella projekt som går lite grann på tvärs med detta, exempelvis diskussionen om nationella kapacitetsmarknader.

Vår hållning är att detta så långt som det är möjligt bör utvecklas till att vara en marknad mycket lik den nordiska med bättre sammankopplingar och bättre möjligheter till flöden för gas och elektricitet, så att säga.

För vår del innebär det inte särskilt mycket när det gäller sammankopplingarna. Vi ligger i dag långt utöver de mål som Europeiska unionen har satt och som diskuteras, oavsett om det är 10 procents sammankopplingskapacitet eller 15. Vi ligger i dag på 26 procent och kommer antagligen att gå upp till 28 när Nordbaltkabeln är på plats.

Sverigedemokraterna framförde en avvikande mening, och det får de naturligtvis göra. Det är deras fulla rätt. Men i dag råder det delad kompetens, och kommissionen har initiativrätt när det gäller mycket av detta arbete. Jag tycker att kommissionen gör många bra saker.

Jag har ett antal gånger understrukt, och gör det gärna igen, att regeringens uppfattning är att Sveriges hållning ska

fortsätta att vara att varje land förfogar över sin egen energimix. Europeiska unionen ska inte gå in och säga: Det här får ni använda, men inte det där.

Den kompetensen och den rätten har vi, och det tycker vi att vi ska ha även i fortsättningen.

Fredrik Malm ställde ett antal frågor. Jag håller helt och hållet med om att det finns ett mervärde i att vi gör saker tillsammans. Jag tycker att det har varit mycket tydligt i det arbete som Europeiska unionen har gjort, inte minst när det handlade om att inför den vinter som har varit försäkra sig om att det skulle finnas gas både för Ukraina och för de europeiska länder som är beroende av gas, inte minst i de trepartssamtal där Europeiska unionen har deltagit och där det har visat ett mervärde när vi har agerat som union.

När det gäller kapaciteten har jag i viss mån diskuterat det. Vi stöder EU-kommissionens mål om 10 procent. Men, som sagt, det berör oss uppe i det nordisk-baltiska området väldigt lite.

Anf. 9 MARIE GRANLUND (S):

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar Marie Granlund för att hon gick in som ordförande.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Utkast till rådets slutsatser om genomförandet av energiunionen.

Anf. 11 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! När jag var här i mars beskrev jag kortfattat förslaget. Nu förväntas vi anta de slutsatser som kommissionen har meddelat.

Kommissionen har valt att fokusera väldigt mycket på konsumenter och på hur EU ska attrahera investeringar till energisektorn. Framför allt i norra Europa är det mer än välkommet, eftersom investeringstakten just nu faller ganska rejält i energisektorn.

Vårt förslag är att Sverige ställer sig bakom dessa rådsslutsatser. Jag ska kortfattat redogöra för skälen till detta.

Det första och kanske viktigaste för oss som vi har drivit är att energiunionens ambitioner ska vara i linje med långsik-

tiga klimat- och energimål och att de fem dimensioner som finns i meddelandet ska vara sammanlänkade. Jag har tidigare redogjort för hur vi resonerar när det gäller trygghetsförsörjning, energieffektivitet med mera.

Den inre marknaden, energieffektivisering och inhemska energikällor, däribland förnybar energi, lyfts fram som viktiga för att öka försörjningstryggheten. Möjligheterna för jobb och tillväxt med energiomställning och innovation lyfts fram på flera områden i rådsslutsatserna. En väl fungerande marknad för koldioxid lyfts fram för att skapa ett förutsägbart långsiktigt investeringsklimat. Det känner alla till. Den diskussionen har pågått ganska länge.

Fjärrvärme pekas ut som en viktig sektor för förbättrad energieffektivitet, vilket gläder oss mycket. Utvecklingen mot en hållbar transportsektor lyfts fram på flera ställen.

Det finns naturligtvis också delar i meddelandet där vi önskar att man hade gått längre. Vi hade gärna önskat att det hade varit en tydligare hänvisning till ett styrsystem som fokuserar på 2030-målen, som vi ändå har kommit överens om. Vad som ändå är något uppmuntrande är man inte heller har stängt dörren för att sådant ska tas fram i nästa steg. Vi kommer att tillsammans med ett antal likasinnade länder – Tyskland, Danmark, Österrike med flera – driva på för att få ett tydligt styrsystem, så att det inte bara blir vackra ord på ett papper.

Riksdagen betonade särskilt hanteringen av sårbara kunder när meddelandet om energiunionen presenterades, och regeringen har i förhandlingen drivit att ett skydd av sårbara kunder ska hanteras men framför allt hanteras inom socialpolitiken. Det är trots allt viktigt att hålla isär här.

Jag vill bara understryka att slutsatstexten, som även nämner möjligheterna till åtgärder inom energi- och konsumentpolitiken, inte pekar på några nya initiativ på det här området. Det speglar väl det faktum att medlemsstaterna av tradition har valt att hantera frågan på lite olika sätt.

Det är inte en särskilt ny debatt. Jag kan säga att den förekommer av och till också under våra möten och tas upp av ett antal länder, framför allt i södra Europa, när det gäller hur man ska stötta människor som har det lite påvert ekonomiskt via energipolitiken. Men vår hållning är som sagt att det borde göras framför allt inom socialpolitiken och inte inom ett antal andra områden.

Vi hade också gärna sett att förnybar energi tydligare hade pekats ut som den viktigaste energikällan i omställningen. Men som så ofta i det här sammanhanget är det fråga om en balansakt. Det är också viktigt att slå fast att när det till syvende och sist gäller mixen ska det vara en nationell angelägenhet och inte något som EU ska styra över.

Slutligen: De här slutsatserna är ett första steg för att försöka genomföra energiunionen. Som ni kanske minns aviserade kommissionen inte mindre än 43 initiativ i samband med att de presenterade energiunionen. Vi kommer naturligtvis att med stort intresse och stor kraft att driva de svenska prioriteringarna i de förhandlingar som vi har framför oss.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för redogörelsen. Jag vill påpeka att nämnden ett antal gånger har tagit upp att vi uppskattar när man i ståndpunkten med ett par meningar – inga långa essäer – lite grann förklarar varför regeringen i det här fallet står bakom förslaget, så att det framgår redan i det skriftliga underlaget. Nu framgick ju regeringens åsikter mycket tydligt. Det muntliga ordet gäller likaväl som det skriftliga, men jag vill ändå påpeka att vi uppskattar att få det skriftligt.

Anf. 13 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Jag tror att det var fjärde gången – upprepning, upprepning.

Anf. 14 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet!

Jag kan bara instämma i det ordföranden tog upp. Liksom på föregående dagordningspunkt gäller det även här att det vore bra om den skriftliga ståndpunkten i större grad korrelerade med den muntliga ståndpunkten från regeringen.

Liksom också på föregående dagordningspunkt vill vi anmäla avvikande mening, eftersom vi vänder oss emot energiunionen. Det är något som vi har lyft fram hela tiden. Vi menar att varje suverän nation måste ha vissa verksamheter för att kunna säkerställa sin fortlevnad och framför allt sitt självbestämmande, och en egen energiförsörjning är ett sådant område. Av samma anledning som Baltikum bör göra sig fritt från sitt beroende av rysk gas ska inte Sverige göra

sig beroende av någon annan eller hamna i en liknande situation i framtiden.

Jag vill i och för sig inte likställa Ryska federationen med Europeiska unionen i det avseendet. Men vi menar att det ur ett principiellt perspektiv ändå är en klar fördel att kunna förfoga över sin egen energipolitik och att det är direkt farligt att binda upp sig i en sådan energiunion.

Statsrådet lyfter fram på denna punkt liksom på föregående att regeringens hållning är att man ska driva på för att varje medlemsstat ska kunna bestämma över sin egen energimix. Men statsrådet har ingen egen spåkula, misstänker jag. Man vet inte hur pass långtgående man kommer att vara i framtiden. Allt pekar på att unionen går i en alltmer federalistisk riktning, och vad som kommer att hända i framtiden är okänt för mig och troligen även för statsrådet. Därför borde regeringen kanske vara lite mer skeptisk till hur detta kan utvecklas i framtiden, när man på det här sättet avhänder sig ett viktigt politiskt område till kommissionen.

Med det sagt vill jag som sagt anmäla en avvikande mening.

Anf. 15 JOHAN HEDIN (C):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Som statsrådet också påpekade är repetition inlärningsmoder, så även jag tänkte påpeka att det blir mycket lättare för oss att jobba om man har en mer preciserad ståndpunkt. Då kan vi ställa mer relevanta frågor.

Nu gav statsrådet en ganska god muntlig redogörelse som gav lite kött på benen. Men jag tänkte ändå fråga: Är det något i förslaget till rådsslutsatser som Sveriges regering tycker är särskilt prioriterat? Är det något som man kanske skulle kunna släppa i förhandlingarna? Jag skulle vilja ha lite mer information om prioriteringar.

Anf. 16 HANS ROTHENBERG (M):

Herr ordförande! Tidigare talare har sagt att det är en kort ståndpunkt, och då blir frågorna desto längre. Jag har två frågor.

Den ena rör att regeringen tydligt har drivit att sårbara kunder ska skyddas genom socialpolitiska åtgärder. I slutsatstexten omnämns socialpolitiska åtgärder som en möjlighet, liksom energi- och konsumentpolitik.

Då är frågan: Vill regeringen att vi ska ha en gemensam europeisk energi- och socialpolitik för att bekämpa energifattigdomen? Kan regeringen i det här sammanhanget förtydliga vad man menar med den skrivningen? Är det ett europeiskt ansvar eller ett nationellt ansvar? Det framgår inte riktigt av texten.

Den andra frågan handlar om säker tillförsel av energi, som lyfts fram som viktig för konsumenter. Där pekas diversifiering av rutter, källor och leverantörer ut som sätt att öka försörjningstryggheten.

Diversifiering av rutter är en av åtgärderna. Ekonomiska beräkningar säger att kostnaderna för att bygga ut den nödvändiga energiinfrastrukturen ligger kring 200 miljarder euro. Redan nu höjs röster från speciellt våra östliga medlemsländer att EU måste medfinansiera, för annars blir det ingen ny infrastruktur.

Är regeringen beredd att låta EU ta notan? I texten är det ju rätt klart att regeringen anser att till exempel val av energimix är en nationell angelägenhet. Men det är inte lika klart när det gäller infrastrukturen.

Anf. 17 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Rent principiellt på den första punkten: Jag försöker så långt det är möjligt att redogöra lite mer utförligt. Men det framgår ju tydligt att vi ställer oss bakom slutsatserna, och de framgår mycket tydligt av råds-pm:et, så det är inte något tvivel om vad vi föreslår.

Jag går igenom frågorna i tur och ordning.

Först till Sverigedemokraterna: Det är viktigt att påpeka att energiunionen inte innebär någon förskjutning i kompetens till EU, utan det är framför allt en strategi och en handlingsplan för kommissionens arbete. Vi brukar påpeka, såväl här som på alla andra ställen där vi deltar, att energimixen i respektive land är och ska fortsätta att vara en nationell angelägenhet. Däremot är det väl känt att vi under lång tid har haft en integration av framför allt de nordiska och snart också de nordisk-baltiska områdena. Det menar jag har varit till fördel för såväl Sverige som våra grannar, inte minst när det gäller försörjningstryggheten.

Men det är viktigt att framhålla att det inte är någon ny kompetens för EU i den meningen att det förskjuts från medlemsländerna.

När det gäller Centerens fråga: Det vi prioriterar just nu är styrsystemet för 2030-målen, där vi fortsätter att driva på för att det ska vara ett robust system, så att det blir något gjort och inte bara blir vackra ord av de mål som vi ändå kom överens om i oktober på mötet i Europeiska rådet.

Till Hans Rothenberg och Moderaterna: När vi påpekar att framför allt socialpolitiken ska ta ansvar handlar det om socialpolitiken på nationell nivå. Det handlar alltså inte om EU-gemensamma åtgärder. Frågan har handlat om exempelvis hushåll som har det mycket påvert. Ska energipolitiken inriktas på att man ska ha speciella priser, väldigt låga priser eller inga priser alls för dessa? Vår principiella hållning är att det är via socialpolitiken som man utjämnar, så att man inte använder i det här fallet energipolitiken. Det är ett nationellt ansvar. Vi ser inte framför oss att EU tar ett gemensamt ansvar för detta.

När det gäller infrastrukturen är vår hållning att det framför allt är marknaden som ska finansiera detta över tid. Sedan finns det lite olika fonder. Men förslaget innebär inte någon ny finansiering, att EU ska ta över finansieringen, att vi gemensamt ska finansiera detta, utan det bör fortsätta – det är regeringens hållning – att vara huvudsakligen marknaden som gör det.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

När jag läser texten är den enda referens till socialpolitik som jag hittar är att man ska hjälpa konsumenter i sårbara situationer när man hittar en ... Jag läser på engelska: Seeking appropriate combination of social energy and consumer policy. Det innebär att länderna ska hitta en kombination av socialpolitik, energipolitik och konsumentpolitik. Det är väl precis vad nämnden beslutade, tolkar jag det som, att de här tre politikområdena ska hitta en kombination som gör att människor inte hamnar i energifattigdom – inte att energipolitiken ska lösa socialpolitiken – för så läser i alla fall inte jag texten.

Anf. 19 HANS ROTHENBERG (M):

Jag skulle vilja att vi gör ett medskick till regeringen om att ministern tydliggör att socialpolitiken är ett nationellt ansvar.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag såg lite nickande huvuden, så det verkar som om nämnden tycker att det var ett bra medskick.

2014/15:37

5 juni

Anf. 21 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag har inga som helst bekymmer med det. Vi är alla överens om det.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt samt att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då undrar jag om statsrådet vill säga något om de övriga punkterna under dagordningspunkt 6.

Anf. 23 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Det är egentligen inte så mycket att säga. I korthet kan jag säga att kommissionen kommer att redovisa sedvanlig uppdatering av de internationella kontakter som man har haft. Bland annat kommer man att informera om de samtal som jag har redogjort för tidigare mellan Ukraina, Ryssland och unionen.

Sedan är det en favorit i repris. Jag tror att det är tredje eller fjärde gången som jag redogör för att det under övriga punkter kommer en rapport om det forum som förde en tynande tillvaro innan kommissionen ville inkorporera det i ett annat forum, nämligen Kärnkraftsforumet, European Nuclear Energy Forum. Det är en rapport från i det här fallet Tjeckien.

Därefter kommer Luxemburg att redogöra för sitt kommande ordförandeskap. De kommer att prioritera styrningen i 2030-ramverket, där de siktar mot att anta slutsatser före årets slut.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket. Därmed är punkt 1 på den gula dagordningen avklarad.

§ 2 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Anna Johansson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport och telekommunikation) den 13 mars 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport och telekommunikation) den 11 juni 2015

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Då välkomnar vi statsrådet Johansson till EU-nämnden. Om jag har förstått det rätt är det dagordningspunkterna 4–7 som är ert ansvar. Vi täcker både sjö, luft och land med dessa punkter.

Vi börjar med återrapporteringen från rådets möte den 13 mars.

Anf. 26 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Vi hade TTE-råd den 13 mars. Vid det tillfället framförde jag den uppfattning som Sverige har. Vi förespråkar ett gemensamt järnvägsområde och ett icke-diskriminerande tillträde till infrastrukturen, som vi senast diskuterade också här i EU-nämnden.

Det fördes även en riktlinjedebatt om transportpolitikens bidrag till EU:s konkurrenskraft. Här valde jag att lyfta fram bland annat behovet av att underlätta för ny teknik och för sjysta arbetsvillkor på transportmarknaden.

Jag lyfte också fram punkten om rättvisa konkurrensvillkor mellan EU och Gulfstaterna när det gäller flygtrafik, vilket ledamöterna här kanske minns.

I övrigt har ni fått en skriftlig rapport som jag hänvisar till.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några kommentarer på denna punkt.

Då går vi över till dagordningspunktpunkt 4 om förordning för fastställande av gemensamma regler för kompensation vid försenade flyg.

Det här arbetet har ju pågått under en lång tid. Det handlar om att komma överens om regler för vad som ska gälla när ett flyg blir försenat eller en person nekas ombordstigning och på vilket sätt flygbolagen ska kompensera för detta. Det har varit en komplicerad förhandling. Sveriges ståndpunkt är att vi i stort sett instämmer i kommissionens slutsatser. Även EU-parlamentets inställning ligger ganska nära kommissionens synpunkter.

I dagsläget finns det inga utsikter till att man skulle komma överens. Det pågår fortfarande diskussioner. Det här är en rapportpunkt, och förslaget från regeringen är att vi ställer oss bakom rapporten och noterar den.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Fjärde järnvägspaketet – en favorit i repris.

Anf. 30 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Vid det här tillfället kommer det inte att vara någon beslutspunkt utan enbart en rapportpunkt. Från Sveriges sida är vi i princip ense med kommissionen, utom på den punkt som handlar om kraven på infrastrukturförvaltare som har en vertikal separering. Från svensk sida tycker vi fortfarande att det finns tendenser till att man ålägger vertikalt separerade infrastrukturförvaltare för många administrativa uppgifter.

Det finns inga planer på att framföra någonting vid det här tillfället. Även här är regeringens hållning att vi ställer oss bakom rapporten.

Anf. 31 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Det här är en av de största och viktigaste frågorna som EU har på sitt bord när det gäller transportområdet. Vi hade uppe den frågan i trafikutskottet i tisdags. Sedan dess har det dock hänt en del. På eftermiddagen i tisdags presenterade ju konstitutionsutskottet sin granskningsrapport. En kritisk punkt var just regeringens agerande i frågan om det fjärde järnvägspaketet på rådsmötet i Bryssel i oktober. Jag tänker därför ta tillfället i akt och lyfta fram en del av de synpunkter som då togs upp. KU riktade skarp kritik mot återrapporterna till nämnden från rådsmötet i Bryssel.

I återrapporten framfördes det att Sverige hade ifrågasatt om marknadsöppning var lösningen på järnvägens problem. Det var ett mandat som regeringen varken hade sökt eller fått från EU-nämnden. Sedan kompletterade Regeringskansliet hanteringen i KU med en promemoria och framförde att statsrådet inte hade framfört att marknadsöppning var fel väg att gå.

Men jag tycker att det är väldigt problematiskt – för att inte säga oacceptabelt – att EU-nämnden inte får korrekta återrapporter och att det skapas en förvirring om vad regeringen har framfört som Sveriges ståndpunkt.

En annan kritik som KU framförde var att ministern inte fullt ut hade följt EU-nämndens mandat när det gäller frågan om successiv marknadsöppning. Jag tycker att det är olyckligt. De rapporter som jag får från berörda järnvägsaktörer i Sverige vittnar om att det har skapats en stor förvirring i EU-processerna om vilka Sveriges ståndpunkter är i dessa frågor, vilket är ytterligare problematiskt eftersom Sverige fungerar som ett föredöme när det gäller just det fjärde järnvägspaketet. Sverige har ju gått före och infört marknadsöppning och vertikal separering mellan Trafikverket och SJ. Det är djupt bekymmersamt om Sverige som är ett föredöme för denna lagstiftningsprocess plötsligt börjar darra på manschetten och kan misstänkas ha framfört snarare kritiska synpunkter på om lösningarna är korrekta.

För framtida processer vill jag betona hur viktigt är att vi dels får korrekta återrapporter, dels att regeringen följer EU-nämndens mandat. Eftersom frågan är uppe som en diskussionspunkt eller en lägesrapport på det här rådsmötet bör Sverige ta till orda och helt enkelt korrigera de missförstånd som uppstod vid rådsmötet i oktober. Man bör fullfölja det mandat som EU-nämnden gav i oktober och vara tydlig med att redogöra för de positiva erfarenheter som Sverige har av en marknadsöppning på järnvägsområdet som ju både blåa och röda regeringar har medverkat till.

Jag tycker att det är viktigt att det mandat som EU-nämnden gav fullföljs på rådsmötet.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Denna gång är det dock en informationspunkt.

Anf. 33 ROBERT HALEF (KD):

2014/15:37

5 juni

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för informationen! Detta är en informationspunkt, och dessa frågor kommer ju att diskuteras fram och tillbaka i olika sammanhang när ministrarna träffas.

Jag vill då påpeka och även förstärka att vi framhäver den så kallade svenska modellen med en helt öppen marknad för persontrafik på våra järnvägar. Det är faktiskt en förebild i diskussionerna i EU om det fjärde järnvägspaketet.

En järnvägsmarknad som är öppen för konkurrens på inrikes persontrafik är en diskussion som ständigt pågår i EU och som – vilket Jessica Rosencrantz påpekade – är viktig för den inre marknaden för att få en mer konkurrensutsatt och mer konkurrenskraftig marknad.

Att ha öppet tillträde till järnvägsmarknaden på den offentligfinansierade kollektivtrafiken med krav på upphandling genom konkurrensutsatta anbud är viktigt att bejaka från svensk sida under dessa diskussioner. Tågoperatörer kommer att ha möjlighet att lägga anbud och konkurrera inom persontrafik över nationsgränserna. Konkurrensen ökar kvaliteten, tillgängligheten och gör resandet billigare på sikt.

Det är viktigt att ministern är tydlig med Sveriges ståndpunkt och att vi är drivande vid införandet av det fjärde järnvägspaketet. Därför vill Kristdemokraterna att Sveriges regering håller fast vid och fortsätter att verka för genomförandet av det fjärde järnvägspaketet och för marknadsöppningar för att få till en mer fungerande inre järnvägsmarknad i EU, så att även svenska företag kan bedriva verksamhet på europeiska järnvägar.

Med detta menar jag att vi ska bejaka detta även om det inte är rådsslutsatser som ska antas. Vi bör framhålla Sveriges hållning när dessa diskussioner uppstår.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Återigen: Den här gången är det en informationspunkt.

Anf. 35 PAVEL GAMOV (SD):

Tack, statsrådet, för informationen!

Med all respekt för att detta är en lägesrapport och en informationspunkt vill även vi från Sverigedemokraterna lyfta fram vår generella åsikt om järnvägspaketet. Vi vänder oss emot det i dess helhet, både i sak och principiellt.

Även om regeringen inte tänker göra någonting mer på den här punkten än att notera rapporten kommer frågan med största sannolikhet att dyka upp ett ytterligare antal gånger. Då hoppas vi att regeringen byter åsikt och stöder vår linje.

Eftersom det inte är möjligt att anmäla avvikande mening till en lägesrapport vill vi ändå lyfta fram denna synpunkt.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Du får gärna tycka olika, men att ha en avvikande mening till en information är svårt i det här fallet. Du får vänta till nästa gång som det blir skarpt läge.

Anf. 37 MARIE GRANLUND (S):

Jag har själv inte läst vad konstitutionsutskottet har sagt, det är en sak för konstitutionsutskottet. Men jag kommer däremot ihåg det som rör EU-nämnden, att vi hade ett regeringsskifte. Den borgerliga regeringen hade en ståndpunkt, och sedan kom det en socialdemokratisk regering.

Man kan alltid diskutera hur den situationen ska hanteras, och det har KU gjort, så jag går inte in i den debatten. Men det fanns en viss förklaring.

Vad som är viktigt är väl ändå det som EU-nämnden sade den 6 mars. Regeringen kan ju inte ha en ståndpunkt som var från september eller oktober när frågan är uppe den 6 mars. Nu är det här en information, men jag pratar om framtiden. Det är ju den synpunkten som ska läggas fram.

Bara en randanmärkning i sakfrågan: Det är väl få svenskar i dag som tycker att järnvägsmarknaden fungerar och att det är ett bra exempel att föra fram i Europa.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vid en informationspunkt vore det olyckligt om nämnden pressade igenom att Sverige nödvändigtvis måste yttra sig om ingen annan gör det. Men jag instämmer i Marie Granlunds påpekande om att det har skett en åsiktsförskjutning i regeringens position sedan maktskiftet. Det är nu en rödgrön regering.

Det fattades ett beslut den 6 mars, och alla kan läsa exakt vad som då sades. Sedan har konstitutionsutskottet kommenterat hur återrapporeringen gick till, och det är deras ansvarsområde. Men det är klart att vi ska se till att det blir rätt, att det som sägs återrapporeras korrekt. Regeringen måste ha den åsikt som nämnden skickar med. Om det blir något fel i

Anf. 39 EMMA WALLRUP (V):

Jag vill också lyfta fram den komplikationen att vi måste kunna diskutera de brister som finns på vår järnvägs-marknad. Vi måste kunna diskutera det inom EU och peka på att vi har problem med biljettsystem, samordning och förseningar. Ibland är det ganska kaosartat inom tågtrafiken där det finns så många aktörer som ska samverka.

Det vore väldigt olyckligt om vi inte har möjlighet att förmedla också den bilden till resten av Europa, om man ska införa samma system. Annars kan man få samma problem i ännu större skala i Europa. Jag tycker att det är viktigt att vi har möjlighet att diskutera även det som är problematiskt. Det tycker jag att även den borgerliga sidan borde hålla med om.

Anf. 40 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Vi kan ha en lång diskussion om järnvägens utmaningar och dra olika slutsatser. Det har gjorts en lång rad utredningar som pekar på att problemen knappast är konkurrensen utan det är bristande underhåll och bristande styrning från Trafikverket under många decennier.

Men om vi lämnar det åt sidan kan vi konstatera att formellt fungerar det så att Sveriges regering har att förhålla sig till vad EU-nämnden ger för mandat.

EU-nämnden gav ett tydligt mandat, som vi kan läsa i våra protokoll, om vad man skulle säga på rådsmötet. Detta sägs inte, utan i återrapporten säger man tvärtom att regeringen tydligt ifrågasätter om marknadsöppning är rätt väg att gå. Det är alltså ett mandat som EU-nämnden inte har givit.

Om regeringen vill ha ett nytt mandat, så som Socialdemokraterna låter antyda, får man naturligtvis begära ett sådant. Men en minoritetsregering har ju särskilt att förhålla sig till vad EU-nämnden säger.

Jag kan bara konstatera att det har skapat stor förvirring, inte bara utifrån rådsprotokollen utan också i de samtal jag har med järnvägsaktörer, om vilken Sveriges position egentligen är.

Eftersom lagstiftningen på hela den europeiska nivån när det gäller fjärde järnvägspaketet syftar till att gå i den riktning som Sverige har gjort, är det djupt bekymmersamt om den nya regeringen byter fot utan att tydligt deklarerat det. Och är det så att man numera tycker att marknadsöppning är fel väg att gå har vi en avvikande mening. Så har inte jag uppfattat det tidigare.

Det är bekymmersamt, för att inte säga oacceptabelt, att återrapporten är felaktig och att man inte följer nämndens mandat. Därför vill vi lägga till i regeringens ståndpunkt att man ska ta till orda och, i enlighet med de synpunkter EU-nämnden framfört tidigare, redogöra för de positiva erfarenheter som Sverige har av en marknadsöppning. Vill man inte göra detta förtydligande tvingas vi anmäla avvikande mening och vill få det fört till protokollet.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Rent formellt noterar jag att den 6 mars, vid det senaste mötet, fanns det stöd för regeringens inriktning så som den redovisades muntligt och skriftligt. Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna anmälde en gemensam avvikande mening, Sverigedemokraterna anmälde en avvikande mening som var annorlunda än den och Vänsterpartiet anmälde en avvikande mening som var annorlunda än de båda andra.

Det är det beslut som fattades. Det fanns en rad avvikande meningar som var oliklydande.

Jag vill inte ha en debatt om detta nu, för då behöver vi ha de stenografiska uppteckningarna och KU:s utlåtande för att kunna jämföra med återrapporteringsrapporter och liknande. Vi kan väl förbereda oss inför nästa gång den här punkten kommer upp så att vi allihop bildar oss en klar uppfattning om huruvida det som hände var korrekt och i fråga om KU:s kritik.

Vad jag kan säga principiellt är att det givetvis är viktigt att regeringen framför den ståndpunkt som har beslutats i nämnden och att återrapporteringarna är korrekta. Men i sakfrågan är det inte i dag som vi ska ha en debatt.

Nu tar jag till orda som Miljöpartiets representant och tycker inte att det är lämpligt att vi ska se till att regeringen yttrar sig under denna informationspunkt. I sakfrågan håller

Anf. 42 MARIE GRANLUND (S):

KU har sagt det KU har sagt, och det tycker jag inte att vi kan diskutera eller ifrågasätta.

Det som är viktigt för oss är vad vi sa den 6 mars. Det var då regeringen fick ett mandat, och det är det vi måste förhålla oss till.

Nu är ju detta en informationspunkt så det är inte aktuellt att fatta beslut denna gång, men det är något att tänka på nästa gång det kommer i ett skarpt läge.

Anf. 43 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag tycker inte att vi kan vifta bort KU:s kritik. Om man inte har läst granskningen, som presenterades i tisdags, må det vara hänt. Jag har både anmält och läst svaret och granskningen och kan konstatera att regeringen inte har följt nämndens mandat.

Jag upprepar: Om regeringen vill ha ett nytt mandat får man vara tydlig med det. Man kan inte vara både för och emot en marknadsöppning, utan man måste landa på något av benen i den här processen.

I Alliansen har vi tydligt deklarerat att vi står upp för den svenska modellen som både blå och röda regeringar har medverkat till sedan 1990-talet genom en successiv marknadsöppning. Vi är för den processen. Det är olyckligt och skapar stor förvirring för både våra järnvägsföretag i Europa och i Sverige och hela det politiska systemet i Bryssel om vi darrar på manschetten där från Sveriges sida.

Jag vill upprepa igen att detta må vara en lägesrapport, men det blir ofta diskussioner även på de punkterna. I förslaget till ståndpunkt står det att Sverige ska notera lägesrapporten. Vi menar att Sveriges ståndpunkt och agerande på den här punkten ska vara att ta till orda och företräda just våra positiva erfarenheter av marknadsöppningen.

Jag vidhåller att man inte kan ha två åsikter samtidigt och att den här regeringen ska få ett tydligt mandat från EU-nämnden.

Anf. 44 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Det finns säkert många tillfällen och många ställen där man kan diskutera KU om man vill det. Jag hade uppfattat

att vi var här i EU-nämnden i dag för att fastställa vilket mandat regeringen har på det möte som kommer att äga rum i TTE-rådet nästa vecka, så vi kanske ska hålla oss till det.

Om det möjligen kan lugna ledamöterna i EU-nämnden något kan jag försäkra ledamöterna om att det inte finns någon osäkerhet i de kontakter vi har inom EU om vilken ståndpunkt Sverige har. Den blev också tydligt framförd vid det senaste TTE-rådet som ägde rum den 13 mars.

Det här är en lägesrapport. De kvarvarande diskussionspunkterna, som gör att detta inte är en beslutspunkt utan en rapportpunkt, berör inte så mycket Sveriges hållning i marknadsöppningsfrågan utan vilken typ av undantag som eventuellt ska beviljas. Det är framför allt de mindre staterna som hävdar sitt behov av undantag.

Jag har svårt att se på vilket sätt ett sådant yttrande från Sverige skulle föra frågan framåt i det läge som den är i nu. Men om det skulle fattas ett sådant beslut från EU-nämnden kommer regeringen naturligtvis att följa det.

Jag ska i det här sammanhanget också nämna att regeringen vid det här tillfället kommer att representeras av Åsa Webber, som är ambassadör i Coreper i Bryssel, och inte av ministern.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Jag har nu läst de stenografiska uppteckningarna, och mycket riktigt blev det lite förändringar i transportutskottet som togs in i ståndpunkten. Men Jessica Rosencrantz förslag om att marknadsöppning för persontrafik skulle vara med i ståndpunkten fick inte stöd i nämnden. Det röstades ned.

Vad statsrådet sa om marknadsöppningen var följande: Det är inte detsamma som att hävda att alla länder ska tvingas att öppna sina marknader, vill jag vara noga med att påpeka. Det var inte heller något som framfördes i trafikutskottet.

Just den punkten fanns det alltså inte stöd för, utan det var regeringens uttalande som var en del av regeringens ståndpunkt i frågan.

Anf. 46 MARIE GRANLUND (S):

Ordföranden har egentligen sagt det som jag tänkte säga.

Jag har inte läst de stenografiska uppteckningarna. Men den tidigare regeringen hade en ståndpunkt. Och jag

ifrågasätter inte KU, men vi kan inte diskutera om KU har gjort rätt eller fel. KU har sagt vad man har sagt.

2014/15:37

5 juni

Vad som har hänt därefter är att ett nytt ställningstagande gjordes den 6 mars som vi får förhålla oss till. Där fanns en majoritet för regeringens uppfattning.

Anf. 47 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Statsrådet sa att det inte råder någon osäkerhet om Sveriges position. I så fall undrar jag: Vad är Sveriges position? Är vi för eller emot ett marknadsöppnande av den europeiska järnvägstrafiken? Om Sverige är för det har vi ingen avvikande uppfattning, för då är vi överens. Då ser jag inte någon anledning till att man inte kan förtydliga ståndpunkten eftersom man i ett tidigare skede kan antas ha sagt motsatsen på ett rådsmöte, i kontrast till det mandat som EU-nämnden gav.

Vad är regeringens ståndpunkt, för eller emot en marknadsöppning? Det är avgörande för om vi vill anmäla avvikande mening eller inte.

Anf. 48 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Regeringens ståndpunkt i den här frågan är att Sverige är förespråkare för ett gemensamt europeiskt järnvägsområde där europeiska järnvägsföretag har likvärdigt tillträde till varje medlemsstats persontransportmarknad. Samtidigt är det inte motiverat att införa betungande regler som syftar till icke-diskriminering för infrastrukturförvaltare som är separerade från operatörerna.

Det är den hållning som EU-nämnden ställde sig bakom vid mötet den 6 mars och som också framfördes vid rådsmötet den 13 mars.

Det är alltså Sveriges hållning, och den är framförd. Jag har inte uppfattat att det finns någon osäkerhet i EU om Sveriges inställning i frågan.

Anf. 49 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Då kan vi välkomna att vi i mångt och mycket har en delad grundsyn. Men om EU-nämnden får en återrapport i ett tidigare skede om att Sverige har tagit till orda och motsatt sig marknadsöppning på europeisk nivå tycker jag att det finns anledning att korrigera uttalandet.

Jag förstår inte hur det kan gå till att vi får en återrapport som säger en sak och en departementsskrivelse som säger

något annat om vad Sverige har framfört. Bara detta att den här förvirringen finns tycker jag föranleder ett starkt behov av att regeringen tar till orda och faktiskt framför det som ministern precis sa, för i den återrapport vi har fått tidigare står det uttryckligen att Sverige har framfört en motsatt ståndpunkt.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Får jag fråga vad du yrkar på egentligen? Normalt kommer ordförandeskapet att ge en information som man sedan beslutar att lägga till handlingarna. Vill du att Sverige ska yrka på att få yttra sig för att göra en deklaration av något slag?

Anf. 51 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Ja.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Tack! Nu kom det med i de stenografiska uppteckningarna så att återrapporteringen från detta möte kan bli korrekt.

Anf. 53 PYRY NIEMI (S):

Jag har en ordningsfråga. Det här är ett informationsärende. Vi fattar inte några beslut här. Det är anmärkningsvärt att vi helt plötsligt ska börja nicka medgivande eller inte till något som vi inte ska fatta beslut om. Det här är ju bara ett informationsärende. Hade det varit ett beslutsärende hade vi naturligtvis kunnat ställa det under proposition, men det är ju bara fråga om en information och lägesrapport.

Moderaterna kan tycka vad de vill i den här frågan, men just nu ska vi bara ta del av informationen och får sedan se vad som händer framöver.

Anf. 54 MARIE GRANLUND (S):

Det är klart att nämnden kan besluta precis vad som helst, men då bryter vi verkligen mot en princip som vi, oavsett regeringsinnehav, har haft under väldigt lång tid i nämnden för hur vi ska hantera frågorna. Jag tror att kontinuitet och samarbete är bra för att kunna veta hur man ska hantera frågor.

Det har varit ett regeringsskifte. Den borgerliga regeringen hade en ståndpunkt. Den socialdemokratiska

regeringen har en annan ståndpunkt. Den socialdemokratiska regeringens ståndpunkt har framförts, och den har KU haft en synpunkt på. Men det måste vi lägga därhän. Detta har KU behandlat; det är borta. Därefter hade vi ett möte här i nämnden den 6 mars där regeringen fick stöd för sin ståndpunkt.

Det finns olika åsikter om det här, javisst. Jag vill återigen säga att jag är övertygad om att en majoritet av svenska folket inte tycker att det är bra om vi sprider våra dåliga erfarenheter av järnvägsmarknaden och tvingar på dem på andra länder, men det är mer i sak.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Oavsett själva sakfrågans vikt, innehåll och tidigare historia känner jag att vi alla har ett gemensamt ansvar för att det inte ska uppfattas som att Sverige obstruerar processer om det inte är av absolut synnerlig vikt att vi gör det.

Om vi begär ordet för att komma med ståndpunkter på något som egentligen bara var tänkt att vara en rapport som läggs till handlingarna, tror jag att vi triggar fler att göra det när de inte är nöjda, när de vill förtydliga eller på något sätt kommentera ett informationsärende. Jag tror att det skulle vara en väldigt dålig sak att göra. Däremot vill jag inte förbjuda folk att yrka på det, för jag tycker att nämnden ska ha rätt att yrka på sådana saker. Men jag vill verkligen betona att det vore olyckligt om vi startade en sådan procedur där informationsärenden plötsligt ska börja användas för beslut och ifrågasättanden av tidigare beslut.

Alla kan i de stenografiska uppteckningarna läsa vilket beslut som fattades. Man kan vara missnöjd med återrapporteringen, men att nu ta upp det under en informationspunkt tycker jag vore fel. Jag önskar att nämnden inte fattar beslut om att regeringen ska tvingas att ta till orda av det skälet.

Det är viktigt att regeringen är tydlig nästa gång frågan kommer upp. Det här är inte sista gången. Det fjärde järnvägspaketet kommer att tas upp, och jag skulle verkligen önska att vi kunde enas om det för att Sverige ska ha en bra ställning. Sedan kan vi ha diskussioner om vi har politiska skillnader, men den här gången ser jag det som viktigt att Sverige inte behöver ta debatten. Den tar vi nästa gång det är

2014/15:37

5 juni

lämpligt, och det är när frågan är uppe för beslut eller diskussion.

Anf. 56 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Nu får vi olika besked från samma parti. I vanliga fall får vi ibland olika besked från olika regeringspartier, men nu får vi alltså olika besked från samma parti. Ministern säger: Vi är för ett gemensamt europeiskt järnvägsområde. Marie Granlund låter antyda att vi minsann inte ska exportera någon fruktansvärd, hemsk svensk modell.

I det här sammanhanget, när vi talar om den svenska modellen, talar vi om marknadsöppning och en öppen marknad. Jag blir fortfarande lite osäker på vad regeringens ståndpunkt egentligen är. Jag kan konstatera att vi – eller kanske jag ska säga den andra sidan – under förra mandatperioden inte hade några problem med att både göra medskick och ha avvikande mening på alla möjliga olika typer av punkter på dagordningen.

Det är klart att en lägesrapport också föranleder en diskussion i många fall. Här finns i våra handlingar ett konkret förslag till svensk ståndpunkt. Den svenska ståndpunkten är enligt förslaget att notera lägesrapporten. Vi menar att den svenska ståndpunkten är otillräcklig och att man i den diskussion som ofta följer av en lägesrapport också bör föra fram att vi helt enkelt, i enlighet med EU-nämndens tidigare mandat givet till regeringen, förtydligar att vi ställer oss positiva till en marknadsöppning på europeisk nivå.

Nu säger ministern: Det här tycker vi redan delvis.

Men då vill jag säga att de notiser vi har fått från tidigare rådsmöten är att Sverige har uttryckt precis motsatsen till detta. Då finns det anledning att förtydliga, menar vi.

Anf. 57 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill bara säga att det är klart att vi har haft avvikande meningar ibland. Men vi förhöll oss faktiskt så att vi hade så få avvikande meningar som möjligt förra mandatperioden. Vi hade aldrig några avvikande meningar på någon informationspunkt, eftersom det är just en informationspunkt. Det vill jag klargöra.

Anf. 58 PYRY NIEMI (S):

Jag kan bara inskräpa det som Marie säger. Jag tycker att

det har funnits en stark tradition i EU-nämnden att informationspunkter är informationspunkter, och ingenting annat. För det samförståndets skull har jag svårt att se att vi skulle sätta oss ned och börja göra yrkanden och medskick i ett sådant läge.

Man kan få yttra sig och tycka vad man vill; det har jag inga problem med alls. Detta är ett viktigt forum också för ministern för att ta del av synpunkter och uppfattningar. Men om vi ska börja rubba på de principerna tycker jag att vi börjar gå helt på kors och tvärs med det som vi hade under förra mandatperioden. Vi tyckte olika ibland – det gjorde vi absolut. Men vi höll på principerna, och de är ganska värdefulla i ett sådant här sammanhang, inte minst när vi ändå ska ge ett mandat till en regering.

Jag häpnar lite grann över det tillstånd som just nu håller på att blomma upp här i EU-nämnden. Jag tycker att det är lite sorgligt att gå ifrån det som har fungerat hyggligt bra – till och med riktigt bra många gånger.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag känner att vi borde kunna börja fatta beslut snart.

Anf. 60 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det börjar tas lite brösttoner. Detta tillfälle är lite unikt. Nu har vi ett tillfälle där det är en lägesrapport. Normalt följer lite diskussion på det. Detta kommer sig inte av att vi vill obstruera på något sätt, utan det kommer sig av att formalia inte har gått rätt till.

Vi fick ett ärende här om det fjärde järnvägspaketet där EU-nämnden skickade ett mandat med regeringen, och vi fick en återrapport om att regeringen hade gjort någonting annat. Då önskar vi att det förtydligas vid denna lägesrapport. Ministern säger själv att man är för marknadsöppningar. Då är det inget problem. Det är bara att välkomna lägesrapporten i goda ordalag. Då verkar vi vara överens, och det är väl inget problematiskt i det.

Vi hoppas att vi inte behöver lägga fram någon avvikande mening, utan att regeringen säger att detta är helt godtagbart, och de kan ta till orda och säga att de är positivt inställda till det fjärde järnvägspaketet.

Anf. 61 MARIE GRANLUND (S):
Så beslutet den 6 mars i EU-nämnden betyder ingenting, då?

Anf. 62 JESSICA ROSENCRANTZ (M):
Jag är lite osäker på vad ni upplever att mötet i mars har förändrat i ståndpunkten. Om ni numera är emot en marknadsöppning har vi verkligen en avvikande mening, men om ni fortfarande står upp för en marknadsöppning och det råder oklarheter om Sveriges position i just denna fråga på rådsmötet i oktober bör det upprepas på det kommande rådsmötet att Sverige ställer sig positivt. Detta har skapat stor förvirring i hela EU-processen givet att man inte tyckte att Sveriges position var tydlig på rådsmötet i oktober.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:
Om vi vill fatta ett beslut baserat på vad som sas den 6 mars finns det en möjlighet att läsa upp exakt vad statsrådet sa då och se om det fortfarande finns stöd för det nu. Man kan också tolka det som sas då på lite olika sätt och tro att man fattar beslut åt det ena eller det andra hållet.
Jag skulle helst vilja undvika att läsa upp allting som sas den gången, men man kan väl ta vissa utdrag. Som statsrådet uttryckte även denna gång finns det en skillnad mellan Alliansens position om en total öppning av allt och diskussionen om vertikal separering och hur man ska reglera den. Det är alltså inte exakt samma sak. Det var därför ni hade en avvikande mening den gången, men den fick inte stöd.
Vill ni försöka ändra det förra mötets ståndpunkt i linje med er position? Är det detta ni säger när ni talar om fullständigt marknadsöppnande? Jag förstår inte riktigt hur vi nu under en informationspunkt ska börja ändra våra tidigare ståndpunkter.

Anf. 64 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):
Herr ordförande! Det föreligger ett missförstånd, verkar det som, när det gäller vad som har hänt med återrapportering och liknande.
För att möjligen kunna bringa lite klarhet i detta tänkte jag be Marcus Nordmeyer att redogöra för vad som har förevarit så att vi kanske åtminstone kan föra diskussionen utifrån ett sakläge.

samordningen.

Det är viktigt att klargöra exakt vad Sverige har framfört i Bryssel. Det är också viktigt att klargöra att det inte råder några missförstånd där nere.

Det framgår också av KU:s redogörelse exakt vad statsrådet har framfört i Bryssel vid detta tillfälle. Också där är det tydligt att statsrådet inte har framfört något som tyder på att Sverige är emot det fjärde järnvägspaketet. I Bryssel är läget glasklart.

Sedan beklagar vi från tjänstemannahåll att rapporten var otydligt formulerad och att den ledde till förvirring. Men i Bryssel är positionen tydlig, enligt vår mening.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Under tiden här har vi kollat upp lite grann hur regelverk och tradition hänger ihop. Jag har kommit fram till slutsatsen att om ministern inte förutser eller bedömer att det finns en risk för en diskussion ska inte nämnden fatta beslut på informationspunkter. Så är det.

Ministern får avgöra om hon bedömer att det finns en risk för att det blir en diskussion på denna punkt.

Anf. 67 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Om ministern hade förutspått det hade ministern föreslagit en talepunkt.

Anf. 68 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag ska försöka att inte begära ordet en gång till efter det här, utan landa ned. Jag har också läst KU:s granskningsrapport, och det är mycket riktigt så som beskrivs här: Vi har fått en återrapport som säger att Sverige ifrågasatte om förslaget om marknadsöppning verkligen är lösningen. Det är där väldigt tydligt att Sverige har motsatt sig. Sedan får man en departementsskrivelse igen där det sägs att återrapporten var felaktig och att Sverige inte alls hade sagt detta.

Hur den förvirringen kan uppstå låter jag vara osagt; det får vi ta i framtida sammanhang. Men det är helt oacceptabelt att vi får en, i så fall, totalt felaktig återrapport i nämnden.

Däremot är KU tydligt med att EU-nämnden gav ett mandat till regeringen att föra upp frågan om den successiva

marknadsöppningen. Detta gjorde inte statsrådet, och därmed har inte heller EU-nämndens mandat fullföljts.

Jag måste säga att jag fortfarande är lite osäker på vad som är regeringens position i frågan. Om det finns ett förslag till ståndpunkt som är att vi bara ska notera lägesrapporten tycker Alliansen att det är en otillräcklig ståndpunkt. Vi tycker att regeringen ska ta till orda på den här punkten och förtydliga Sveriges position.

Detta vill vi ha som en protokollsanteckning, och i så fall också som en avvikande mening.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Då finns det med i de stenografiska uppteckningarna från detta möte. Det kommer att synas i protokollet att ni hade den åsikten på den här punkten. Det måste ju gå att notera. Jag vill bara se nickanden från andra allianspartier att ni håller med, och det ser jag.

Anf. 70 JOHAN HEDIN (C):
Centerpartiet ansluter sig.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag ser som sagt nickanden från övriga allianspartier också. Då har vi noterat att samtliga allianspartier ansluter sig till denna åsikt.

Inget mer parti vill ansluta sig till detta, och jag finner då att det inte finns stöd för att vi skulle göra så här i nämnden. Det är dock taget till protokollet, även om det formellt inte går att ha avvikande mening på informationspunkter.

Anf. 72 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Du talar om protokollet. Om det är de stenografiska uppteckningarna du talar om är det väldigt svårt för dem som i framtiden ska gå tillbaka till historiken att se vad som har hänt och vad som har skett. Kan vi få en notering i snabbprotokollet om detta?

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Det har tydligen aldrig hänt förut. Men även om vi skulle ha behandlat detta som en avvikande mening fanns det ändå inte stöd i nämnden. Det finns alltså inte ens stöd för den åsikt som ni försöker framföra. Är det då så otroligt viktigt

att det framgår på andra sätt än i de stenografiska uppteckningarna? Vi har aldrig gjort så förut.

2014/15:37
5 juni

Jag tycker i så fall att vi måste ha en diskussion om hur våra arbetsformer fungerar och inte bara ad hoc nu ändra dem på sittande möte. Kan vi vara överens om att det är en rimlig hållning?

Anf. 74 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det blir lite märkligt på sitt sätt om vi ska lösa detta här och nu. Då tycker jag att vi måste diskutera hur vi gör med snabbprotokollet så att det blir tydligare för framtiden när man vill gå tillbaka och se historien – vad som har skett, när det har skett och så vidare.

Den diskussionen kan vi återkomma till, och nu bara tydliggöra att vi alltså förvägras att formellt anmäla en avvikande mening i detta avseende.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Så här är det: Det har aldrig hänt förut, och det har aldrig gjorts förut. Det har inte dykt upp på det här sättet förut. Alldeles nyss ville Sverigedemokraterna ha en avvikande mening på en informationspunkt, och de accepterade det faktum att det var en informationspunkt och att man då inte har en avvikande mening.

Anf. 76 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag ville bara förtydliga så att jag vet. Okej, då tolkar jag det så här: Vi förvägras inte rätten, utan vi skulle kunna göra det. Kutymen är dock att man inte gör det.

Det har varit klart och tydligt att vi är väldigt missnöjda med detta. Vi tycker inte att det har varit korrekt, och vi vill att det ska bli bättring. Vi vill skicka med till statsrådet att vi utgår från att statsrådet fortsättningsvis och framöver företräder den linje som det ges mandat för härifrån EU-nämnden.

Vi lägger ned detta med avvikande mening vid det här tillfället, men vi kommer att bevaka frågan framöver. Om det blir en diskussion hoppas jag att man i Coreper tar till orda och framför att Sverige är positivt. Det är ingen ny ståndpunkt, utan det är någonting som man redan har mandat från EU-nämnden från mars om.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl säga att om Sverige yttrar sig i andra sammanhang är det tydligt att mandatet från den 6 mars ligger fast. Men jag föredrar att vi inte tolkar det på olika sätt. Vi har läst i de stenografiska uppteckningarna exakt vad mandatet var, och så ber vi att regeringen förhåller sig till det mandatet. Det kan vi enas om.

Det här blev lite komplicerat, men jag tackar för den flexibilitet som Ulrika Karlsson nu visar. Vi försöker hitta en permanent lösning på detta, för alldeles nyss ville också Sverigedemokraterna ha en avvikande mening. Jag tror att vi får lösa detta på gruppledarnivå. Vi får ha en diskussion om hur vi ska hantera detta, för vi vill ju också ha effektiva möten och bra arbetsförutsättningar här. Vi tar upp det till diskussion utanför detta möte.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Sjöfart – Förslag till direktiv om tekniska förutsättningar för fartyg i inlandssjöfart.

Anf. 78 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Detta är en fråga som handlar om inlandssjöfarten. Det gäller de tekniska direktiv som styr hur fartyg får se ut och vilken utrustning de ska ha. Det handlar inte om någon saklig förändring utan om att man möblerar om lite grann i själva direktivet. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom ordförandeskapets förslag till allmänna riktlinjer på området.

Anf. 79 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverige har inte någon inlandssjöfart med något annat EU-land. Det här är inte en fråga som direkt berör oss på så sätt, men det berör oss på ett principiellt plan. Vår hållning från Sverigedemokraterna är att det är en fråga som ska avgöras av varje medlemsstat och inte av EU. Därmed vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 80 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Det är en klar fördel när svenska rederier exempelvis ska konkurrera på en europeisk marknad att det finns tydliga föreskrifter för hur ett fartyg bör vara utformat, vilka säkerhetsregler som ska gälla och så vidare, och vilka tekniska krav. Jag förespråkar nog att regeringens ståndpunkt på detta område också blir EU-nämndens beslut.

Det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga samt en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi kommer till Övriga frågor. Vill statsrådet yttra sig om någon av dessa?

Anf. 82 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Det finns fem övriga frågor på dagordningen. Samtliga av dessa fem är informationspunkter. Sverige har för avsikt att notera informationen och ser inget behov av att yttra sig i någon av de övriga frågorna. I övrigt hänvisar jag till den kommenterade dagordningen.

Anf. 83 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag har en fråga som jag också lyfte upp på trafikskottet, och jag tänkte följa upp den. Det gäller punkt b, TEN-T-projekten och fonden för ett sammanlänkat Europa. Min fråga gäller hur de processerna fortgår. Jag har förstått att alla olika medlemsländer har fått stödja alla olika ansökningar. Vi var lite inne på det i trafikskottet.

Vad kan vi från Sverige räkna med när det gäller utdelning i termer av projektmedel och annat? Jag förstår om det inte finns ett konkret svar på hur det kommer att falla ut. Men när i tid räknar vi med att få besked om de svenska ansökningarna, och hur ser den fortsatta processen ut helt enkelt?

Det är nu många olika medlemsländer som strider om medel till många behjärtansvärda projekt runt om i Europa. För svensk del är det viktigt att vi ser till att vi kan få ta del av de stora fonderna. Min fråga gäller hur processen ser ut framåt vad gäller datum och tid.

Anf. 84 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! När det gäller ansökningarna kom det in en väldigt stor mängd ansökningar som man får anta något fördröjt processen. Det har varit ett stort arbete med att gå igenom och värdera de olika ansökningarna.

Det vi räknar med, eller snarare hoppas på, är att det kommer besked i slutet av sommaren. Sannolikt kan man möjligen räkna med att det blir ytterligare något fördröjt. Det pågår nu ett intensivt arbete som kommissionen gör för att kunna lämna besked om olika projektansökningar.

2014/15:37
5 juni

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar statsrådet för närvaron.

§ 3 Transport, telekommunikation och energi**Statsrådet Mehmet Kaplan****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport och telekommunikation) den 27 november 2014****Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport och telekommunikation) den 12 juni 2015**

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Innan vi fortsätter mötet vill jag notera att vi har två tjänstemän här från Informationsenheten, Sara Andersson och Björn Larsson. Jag frågar om nämnden kan acceptera att de får närvara. Det finns inte några invändningar mot detta. Vi fattar beslutet att de får närvara.

Vi går vidare till att ha en dialog med statsrådet Kaplan och fatta beslut. Vi hälsar honom med medarbetare välkommen hit. Vi börjar med att fråga om det finns några muntliga återrapporteringar från mötet den 27 november utöver de skriftliga som statsrådet vill ta upp.

Anf. 87 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Nej.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Om jag har förstått rätt är dagordningspunkterna 8–13 ministerns ansvar. Vi börjar med dagordningspunkt 8, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder för att fullborda den inre marknaden för elektronisk kommunikation och upprätta en uppkopplad kontinent. Om jag har förstått det rätt har det förändrats från att ha varit en beslutspunkt till att bli en övrig fråga.

Anf. 89 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Tack så mycket för möjligheten att få vara här. Precis som ordföranden sa handlar den här frågan om en lägesrapport. Denna punkt om förslaget om en inre marknad för telekommunikation är inte längre ett ordinarie lagstiftningsärende på agendan utan återfinns nu som en övrig punkt.

Ordförandeskapet avser att enbart informera om hur förhandlingarna går. Anledningen är att det just nu pågår ett intensivt förhandlingsarbete mellan rådet och Europaparlamentet. Vi hoppas på att nå en överenskommelse, men vi är inte där ännu.

Ministrarna kommer också att mötas helt informellt innan rådsmötet för att diskutera processen framåt i förhandlingen. Som jag tidigare redogjort för i nämnden inför förra rådsmötet med telekomministrarna presenterade kommissionen i september 2013 ett förordningsförslag om den inre marknaden för telekom. Förhandlingarna rör roaming respektive nätneutralitet. Regeringens ståndpunkter har inte ändrats i detta.

Anf. 90 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr ordförande! Jag har en fråga. Vi är rätt överens om vikten av att reglera grossistpriser för att i slutändan uppnå en fungerande marknad. Jag har noterat att man nu ser det som en flerstegsraket inom EU-processen där man börjar med någon form av slutkundsreglering, hittar en övergångslösning och sedan reglerar grossistpriserna. Det är möjligt att det är ett korrekt förfarande för att komma framåt.

Vad beräknar man när det gäller grossistpriserna? Det står nu ganska otydligt när den regleringen väntas komma på plats. Vad har man för tidsaspekt? Det står ”framåt i tiden”, eller hur det uttrycks. Om jag kan få några klargöranden om just grossistprisregleringen, som egentligen är kärnan i förslaget, vore det bra.

Anf. 91 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Tack så mycket, Jessica Rosencrantz, för frågan. När det gäller grossistpriserna har vi en rätt så bred enighet från riksdagens partier att det är en fråga som berör våra konsumenter väldigt tydligt. Därför har vi också drivit på hårt.

En övergångslösning skulle kunna vara på plats redan i början av nästa år. Enligt de nuvarande förslagen som cirkulerar blir det förslag om nya grossistpriser under året 2016. Ett förbud mot roamingavgifter i slutkundsledet skulle därmed träda i kraft samtidigt med de nya grossistnivåerna, som vi som land drivit på om även tidigare. Det skulle i så fall innebära under 2017.

Jag vill i det här sammanhanget hänvisa till vårt tidigare avvikande yttrande angående strategin. Vi oroar oss över integritetsfrågorna. Det är så mycket av strategin som berör andra områden än just bara it. Det berör väldigt mycket att gynna handel, och så vidare. Det kan inkräkta på andra viktiga områden som integritetsfrågor. Jag vill bara hänvisa till vårt tidigare yttrande även om jag inte lämnar någon avvikande mening eftersom det inte är en sådan punkt.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Jag har samtidigt uppfattat även regeringens hållning som att se till att integritetsskyddet bevaras. Det får väl statsrådet kommentera.

Anf. 94 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Tack för förtydligandet. Jag tror att det kommer sedan snarare än under den här punkten. På den här punkten tror jag att Vänsterpartiet har en likalydande ingång.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då är det dagordningspunkt 9, Förslag till beslut om inrättandet av ett program för interoperabilitetslösningar för europeiska offentliga förvaltningar, företag och medborgare (ISA2) Interoperabilitet för modernisering av den offentliga sektorn.

Anf. 96 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Digitalisering av de europeiska offentliga förvaltningarna och gränsöverskridande interoperabilitet för e-tjänster är viktiga faktorer för tillväxt och effektivitetsökningar. I en digital agenda för Europa understryks att interoperabilitet är nödvändig för att man ska kunna utnyttja informations- och kommunikationsteknikens alla sociala och ekonomiska möjligheter.

I oktober 2013 antog rådet slutsatser som underströk att modernisering av offentliga förvaltningar måste fortsätta med ett snabbt införande av tjänster inom e-förvaltning, e-hälsovård, e-fakturor och e-upphandling som är beroende av interoperabilitet. Ett program, ISA2, är inrättat för perioden 2016–2020 som syftar till att skapa lösningar för interopera-

bilitet mellan europeiska offentliga förvaltningar, företag och medborgare.

Programmet ska underlätta effektiva och ändamålsenliga elektroniska gräns- eller sektorsöverskridande kontakter mellan europeiska offentliga förvaltningar och mellan europeiska förvaltningar, medborgare och företag. Det ska vidare underlätta tillhandahållandet av digitala offentliga tjänster. Programmet ska vidare identifiera, utveckla och förvalta lösningar som utan begränsningar ska kunna användas av andra EU-institutioner samt nationella, regionala och lokala förvaltningar.

Regeringen ställer sig positiv till åtgärder som främjar gränsöverskridande interoperabilitet och föreslår att Sverige stöder förslaget.

Anf. 97 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag insåg i går kväll att detta inte var en fråga för trafikutskottet, ovanligt nog, utan en fråga för finansutskottet eftersom det rör offentlig förvaltning. Vi står naturligtvis bakom ståndpunkten. Det är ingen tvekan om det. Men jag vill ändå påpeka att det finns en bit i detta där man kanske bör börja.

I allt detta med den digitala agendan finns det en oro hos stora grupper. Det är de som inte går, står, hör, ser eller kanske ens kommer ihåg saker och ting. Framför allt är det de som har minnessvårigheter. Jag skulle säga ett mycket finare ord, men jag kom inte på det! Det heter kognitiva problem.

Handikapprörelsen har väldigt hårt inriktat sig på detta. Det är fråga om just myndigheter. På myndigheter och förvaltningar som vi själva styr över måste vi kunna ställa högre krav än vad man kan göra på Disney eller någon annan kommersiell aktör.

Det är viktigt att skicka med synpunkten och att man verkligen tar upp det så att vi får ett digitalt samhälle i framtiden som alla kan delta i.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

När jag läste matematik på KTH avslutade man ofta talen med: vilket skulle visas. Det går tydligen även att göra i muntliga inlägg!

Anf. 99 PAVEL GAMOV (SD):

2014/15:37

5 juni

Vår inställning från Sverigedemokraterna är att detta är en fråga som varje medlemsstat ska kunna reglera själv när det gäller den framtida e-förvaltningen. Jag tror inte att Börje Vestlund och jag är riktigt inne på samma linje, men det är ändå så att olika medlemsstater i unionen har kommit olika långt när det gäller e-förvaltning. Man bör kunna ställa högre krav, om man så vill, eller i alla fall reglera detta på nationell nivå.

Därför vill vi inte harmonisera det här området, och därmed anmäler jag avvikande mening.

Anf. 100 EMMA WALLRUP (V):

Jag tar återigen upp den fråga jag lyfte fram under den förra punkten. De saker vi har oroat oss för ska hamna i den här strategin och som är problematiska är just modernisering av upphovsrätten och en enhetlig tillämpning av konsumentlagstiftningen, samt även momssystemet och integritetsfrågorna.

Jag undrar om även regeringen vill vara försiktig inom det här området och skapa en tydlighet, så att vi inte inkräktar ...

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta, Emma Wallrup – är du säker på att du inte talar om dagordningspunkt 11 nu?

Anf. 102 EMMA WALLRUP (V):

Jag är lite osäker.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Utan att vara spåman misstänker jag att du talar om dagordningspunkt 11.

Anf. 104 EMMA WALLRUP (V):

Okej, då avvaktar jag och återkommer!

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Då har jag dock gett mig själv ordet, för även jag har en käpphäst. Det gäller detta med öppna dokumentformat. Det har visat sig att det om man har proprietära dokumentlösningar finns en risk att dessa får minskad tillgänglighet långt in i framtiden – vi kanske talar om 50–100 år – medan

öppna dokumentstandarder inte har några dolda koder, vilket gör dem enkla för framtida generationer att låsa upp.

Det vore bra för framtida historieforskning, för nuvarande medborgare och för den allmänna tillgängligheten att inte behöva ha proprietär programvara för att kommunicera med myndigheterna. Jag hoppas att detta blir en del av strategin – av arkivskäl, av historiska skäl och av tillgänglighetsskäl, samt för att det ska råda totalt fri tillgänglighet till myndigheternas webbplatser oberoende av vad man själv har valt för plattformar och programvara.

Det handlar alltså om att använda öppna standarder eller öppen programvara som är tillgängligt för alla och för all framtid. Det är mitt lilla medskick, och jag hoppas att det finns möjlighet att ta upp det på något sätt.

Anf. 106 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Jag tackar för inläggen. När det gäller det Börje Vestlund sa är det viktigt att notera även det Pavel Gamov tog upp, nämligen att ISA2-programmet är av främjande och stödjande karaktär och inte påverkar gällande svensk lagstiftning. Vi delar dock naturligtvis den ingången, och det är någonting tidigare statsråd har tagit upp på samma sätt som Börje Vestlund gjorde.

När det gäller ordförandens inlägg låter jag Göran, som är experten på området, försöka sig på ett svar.

Anf. 107 Kanslirådet GÖRAN LINDSJÖ:

Vad gäller olika dokumentformat och proprietära system är det inte i första hand en fråga för just det här EU-initiativet. Jag vet att man bevakar även den frågan – det gör man – men det är inte just ISA2 som är i fokus i detta initiativ. Standarder, öppna format, öppna system och så vidare finns med i arbetet framöver.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Då är vi klara med denna dagordningspunkt. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt ... Nej, nu var jag väldigt oförsämd mot Folkpartiet och Fredrik Malm, som hade begärt ordet.

Anf. 109 FREDRIK MALM (FP):

Herr ordförande! Jag bara studsar lite på beskrivningen från Sverigedemokraterna. Innebörden av det resonemanget

är ju att det på något sätt en inkörsport till att EU blir en superstat om Europeiska unionen säger att det är bra om offentliga hemsidor i Bulgarien är handikappanpassade. Jag tror att det är precis tvärtom.

Jag tror att det Börje säger är mycket viktigt. Syftet med detta är ju att medborgarna i Europeiska unionen – även de som kanske inte är så vana att använda e-tjänster och även de som på olika sätt kan ha bekymmer till följd av handikapp, funktionsnedsättningar och annat – ska kunna ta del av utbudet och välfärdstjänster från de offentliga inrättningarna. Jag tycker att detta är något som i förlängningen är viktigt för förtroendet för Europeiska unionen och för förhållningssättet och likabehandlingen av alla medborgare i Europa.

Därför vill jag starkt tillstyrka att det beskedet finns med, och jag är övertygad om att också regeringen har förstått det.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Även Pavel Gamov har begärt ordet, och då kanske han kan förtydliga om han anmälde avvikande mening eller inte.

Anf. 111 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag kan förtydliga det – jag anmälde avvikande mening.

Det är ju inte praxis i EU-nämnden att gå i polemik på det här sättet, men jag konstaterar att Alliansen avviker lite grann från praxis i dag. För att bemöta det Fredrik Malm nu anklagade oss för vill jag säga att vi helt enkelt anser, ur ett principiellt perspektiv, att alla 28 medlemsstater mycket väl kan avgöra hur de ska utveckla och lägga upp sin egen framtida e-förvaltning. Det är ingenting Europeiska unionen bör lägga sig i, utan det kan lösas på nationell nivå. Det är en principiell kritik vi har på många områden, och det gäller även detta.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det även efter de senaste inläggen finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt samt att avvikande mening har anmälts från Sverigedemokraterna.

Vi går över till dagordningspunkten 10, som handlar om direktivet om tillgängligheten till offentliga myndigheters webbplatser. Det är en informationspunkt.

Anf. 113 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Denna punkt är enbart en lägesrapport som ska behandlas, och det är ingen diskussion planerad. Jag vill bara kort nämna att regeringen ser ökad tillgänglighet som viktig eftersom alla ska kunna ta del av information på myndigheters webbplatser. Regeringen är därför i huvudsak positiv till kommissionens intentioner om ökad tillgänglighet till myndigheters webbplatser.

Det är dock angeläget att harmoniserade lagregler utformas på ett balanserat och ändamålsenligt sätt samt utan onödigt tunga regler för tillsyn och rapportering. Regeringen stöder även den inriktning förhandlingarna i rådet tagit, nämligen att söka utöka kretsen när det gäller vilka offentliga webbsidor som ska omfattas av kraven. Regeringen förespråkar ett stegvis införlivande av de harmoniserade tekniska tillgänglighetskraven, så att man inleder med de webbsidor som har de för medborgarna mest angelägna e-tjänsterna och ger dem högst prioritet.

Därför föreslår jag att Sverige noterar lägesrapporten avseende direktivförslagen om webbtillgänglighet.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Ordförandens ståndpunkter som Miljöpartiets representant från förra punkten kvarstår även i denna fråga.

Vi lägger informationen till handlingarna och går vidare till dagordningspunkten 11, En strategi för en inre digital marknad i Europa.

Anf. 115 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Ordförande! Vid rådsmötet ska kommissionen presentera sitt meddelande om en strategi för Europas digitala inre marknad, som man beslutade den 6 maj. Sedan ska ministrarna diskutera meddelandet.

Regeringen hade en överläggning med trafikutskottet i frågan den 2 juni, och trafikutskottet hade inget att erinra mot svenska ståndpunkter. Regeringen hade ett samråd med EU-nämnden den 22 maj om Digital Single Market-meddelandet inför mötet i konkurrenskraftsrådet den 28 maj. Jag avser därför att här endast beröra de större frågor i meddelandet som sorterar under telerådet eller ingår i eller tydligt tangerar mina ansvarsområden.

För att styra diskussionen på rådet har ordförandeskapet formulerat två frågor till ministrarna, vilka ni ska ha fått i förväg. Regeringen föreslår att vi berättar att en innovativ och digital inre marknad är en av regeringens övergripande EU-prioriteringar för EU-arbetet 2015 och att vi därför ska välkomna kommissionens meddelande. Regeringen menar att Sverige kan ställa sig bakom de föreslagna huvudinriktningarna för att förverkliga en europeisk digital inre marknad.

Regeringen anser vidare att strategins breda ansats stämmer väl överens med svenska övergripande prioriteringar, och vi avser att fortsatt verka för mer konkreta förslag när det gäller en anpassning av regelverken till digitalisering och främjande av digital delaktighet. Vid samtliga åtgärder ska ett tydligt europeiskt mervärde kunna påvisas, och restriktivitet bör gälla i fråga om mekanismer på EU-nivå eller nationell nivå som riskerar att öka offentliga eller privata administrationskostnader mer än absolut nödvändigt.

Till att börja med välkomnar regeringen översynen av ramverket för elektroniska kommunikationer, som är nödvändiga mot bakgrund av den snabba utvecklingen på området sedan början av det förra decenniet då grunderna för det nuvarande ramverket slogs fast. Fokus i ett framtida regelverk bör ligga på resultatet för slutanvändare. Den främsta drivkraften för marknaden när det gäller att investera i infrastruktur och tjänster utgörs av slutanvändares efterfrågan på digitala varor och tjänster.

Vid sidan av efterfrågan är konkurrens mellan flera nätägande aktörer en mycket viktig drivkraft för utbyggnad av bredband. Regeringen välkomnar att utvärderingen av kommissionens meddelande om paketleveranser sker enligt plan, så att det finns möjlighet att ta hänsyn till resultatet av e-handelsinitiativet innan ytterligare åtgärder föreslås. Med en ökad gränsöverskridande e-handel kan det också förväntas att det sker en naturlig utveckling mot fallande priser på leveranser. Denna självreglering är att föredra framför eventuella försök att reglera pris, utbud, efterfrågan och så vidare.

EU bör främja utvecklingen av det digitala samhället genom satsningar på interoperabla e-lösningar inom e-förvaltning. Användbarhet och tillgänglighet ska vara en utgångspunkt för alla e-lösningar.

Som övergripande svar på frågan om samordning och genomförande föreslår regeringen att Sverige välkomnar att kommissionen anger att vissa områden kräver ytterligare analys innan beslut om åtgärder fattas. Nya förslag från kommissionen bör vara evidensbaserade och föregås av heltäckande konsekvensutredningar. På detta sätt säkerställs bättre att alla kommissionens förslag är välbalanserade och väl förankrade hos konsumenter, näringsliv och medlemsstaterna, vilket är den bästa garanten för ett smidigt och effektivt genomförande.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag att rapportera strategins framsteg regelbundet, gärna årligen.

Anf. 116 EMMA WALLRUP (V):

Det Vänsterpartiet har oroat sig för även tidigare är att man i den här strategin tar upp en enhetlig konsumentlagstiftning och att man tittar på momsregler samt en modernisering av upphovsrätten och integritetsfrågor.

Min fråga till ministern är om också regeringen avser att se till ländernas egna möjligheter att styra dessa saker och inte harmonisera dessa områden, eftersom det finns en risk med det. Det är alltså min fråga innan jag vill anmäla avvikande mening: Har regeringen redan ungefär samma inriktning som Vänsterpartiet, det vill säga att vara försiktig kring de här sakerna?

Anf. 117 JOHAN HEDIN (C):

Herr ordförande! Jag har ett medskick jag hoppas ska falla i god jord, och det är att vi inte får glömma småföretagarperspektivet. Jag saknar kanske någon skrivning om det i regeringens ståndpunkt, men jag tror att det är någonting alla kan vara överens om.

Den digitala inre marknaden får inte utformas så att den bara passar de stora jättarna, utan vi måste se upp så att vi inte skapar fler källor till regelkrångel. Det ska vara lätt att handla på nätet, och det ska vara lätt för alla typer av europeiska företag att delta på den digitala inre marknaden. Om jag ska fatta mig kort: Vi ska inte skapa fler blanketter att fylla i.

Anf. 118 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen, som var utförlig.

Jag vill hänvisa till vad Sverigedemokraterna tidigare har sagt när vi har behandlat den digitala inre marknaden. Vi anmäler avvikande mening av två skäl. Det ena gäller finansieringen: Svenska skattebetalare har föga intresse av att genom EU:s budget finansiera e-utveckling för medlemsstater som inte är redo för det. Det andra skälet är principiellt: Vi vill inte ha någon ytterligare harmonisering av dessa områden i EU:s regi.

Därmed anmäler vi som sagt avvikande mening, precis som vi har gjort tidigare när ämnet har debatterats.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Jag har satt upp mig själv på talarlistan i egenskap av Miljöpartiets representant.

Jag skulle nog vilja ha en mer positiv ton här. Jag tror att detta kan bli ett av de mest populära initiativ Europa någonsin tagit. Man kan tänka sig att det nog inte är unikt att en person skulle vilja se en fotbollsmatch när han eller hon befinner sig i ett annat europeiskt land, tillfälligt eller permanent. Ett företag kan då ha köpt upp rättigheterna till matchen, och du kan på grund av geoblockering inte se den. Det finns heller ingen nationell broadcaster som tycker att det är intressant att sända matchen. De har rättigheterna, men de utnyttjar dem inte, och det går inte att se matchen.

Du har kanske en tjänst som du har köpt på nätet i Sverige, men på grund av att upphovsrätten bara har getts tillstånd i just det landet blockeras den i dag om du vill ta med dig din musik till ett annat land och lyssna på den även där. I framtiden kanske du inte kommer att ha den blockeringen.

Det finns en rad andra initiativ här som faktiskt skulle kunna underlätta för konsumenter och göra reglerna tydligare för företag, så jag skulle nog ändå vilja ha en mer positivt anslagen ton. Jag tror att det här skulle kunna bli en mycket populär förändring i Europa om den görs rätt, så nej, jag är lite mer engagerad i detta och tycker att det är ett bra initiativ!

Anf. 120 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Tack så mycket, Emma Wallrup, Johan Hedén, Pavel Gamov och ordföranden för frågorna och inläggen.

Detta är relativt färskt material, och vi analyserar meddelandet för närvarande. All denna input är viktig för oss, inte

minst det som Johan Hedin tog upp om små och medelstora företag. Jag försökte vara tydlig med det i anförandet, men det är helt klart så att det finns med. Vi noterar detta medskick.

Entusiasmen som ordföranden visar finns också från regeringens sida, för det här är verkligen en möjlighet att ta ett helhetsgrepp där inga hamnar mellan stolarna, utan det tjänar konsumenterna och framför allt de små företagen väldigt väl.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Hur blir det med den avvikande meningen, Emma Wallrup?

Anf. 122 EMMA WALLRUP (V):

Eftersom vi får en så positiv ton känner jag ändå att Vänsterpartiet har haft en restriktiv hållning, och jag bör vidhålla den, särskilt när det gäller momsavgiftstiftning och så vidare som ju inte är ett område som bör behandlas på det här planet, på EU-nivå.

Jag vidhåller alltså vår tidigare avvikande mening och hänvisar till den.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, dock oliklydande.

Vi tackar för detta och går vidare till dagordningspunkt 12, Utkast till slutsatser om överföringen av förvaltningen av Ianas funktioner till Ican.

Anf. 124 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Herr ordförande! Dagordningspunkt 12 avser antagandet av rådsslutsatser om att överföra ansvaret för de så kallade Ianafunktionerna. Förkortningen står för Internet Assigned Numbers Authority. Det hela handlar om den globala hanteringen av internets toppdomäner, alltså de namn i internetadresser som är längst till höger, till exempel .com, .se, .net.

När man ska ändra dessa adresser har i dag USA:s regering en roll. Detta vill USA ändra på för att i stället finna en ordning där USA:s roll är likvärdig andra länders roll och där intressenter också från näringsliv och civilsamhälle kan

göra sig gällande. Man söker alltså överlämna ansvaret till en lösning i flerpartssamverkan.

2014/15:37
5 juni

Dessa rådsslutsatser är en uppföljning och i viss mån en precisering av mer generella rådsslutsatser om internets förvaltning som antogs av TTE den 27 november förra året och presenterades för EU-nämnden i november.

Slutsatserna ger stöd för en process som pågår, där många inblandade i flera arbetsgrupper arbetar hårt för att formulera förslag som alla parter genom konsensus kan stödja. Det är korta rådsslutsatser som bara omfattar en sida. Regeringen har inga invändningar mot att de antas i TTE, och regeringen kan alltså stödja dessa rådsslutsatser.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Jag ser ingen som har någon åsikt om detta, så det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går över till Övriga frågor. Vill statsrådet yttra sig muntligt kring någon av dessa?

Anf. 126 Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP):

Jag vill tacka ordföranden och nämnden så mycket!

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Vill någon yttra sig kring Övriga frågor? Jag finner inte att så är fallet.

Vi tackar statsrådet och medarbetare för närvaron!

Innehållsförteckning

§ 1 Transport, telekommunikation och energi.....	1
Anf. 1 MARIE GRANLUND (S)	1
Anf. 2 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S)	1
Anf. 4 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	1
Anf. 5 HANS ROTHENBERG (M).....	2
Anf. 6 PAVEL GAMOV (SD).....	2
Anf. 7 FREDRIK MALM (FP).....	2
Anf. 8 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	3
Anf. 9 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 13 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	5
Anf. 14 PAVEL GAMOV (SD).....	5
Anf. 15 JOHAN HEDIN (C).....	6
Anf. 16 HANS ROTHENBERG (M).....	6
Anf. 17 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	7
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 HANS ROTHENBERG (M).....	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 21 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	8
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 23 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	8
§ 2 Transport, telekommunikation och energi.....	9
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 26 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 28 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	9
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	10
Anf. 31 JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	10
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 33 ROBERT HALEF (KD)	11
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 35 PAVEL GAMOV (SD).....	11
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 37 MARIE GRANLUND (S)	12
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 39 EMMA WALLRUP (V)	12

Anf. 40	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	13	2014/15:37
Anf. 41	ORDFÖRANDEN	13	5 juni
Anf. 42	MARIE GRANLUND (S)	14	
Anf. 43	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	14	
Anf. 44	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	14	
Anf. 45	ORDFÖRANDEN	15	
Anf. 46	MARIE GRANLUND (S)	15	
Anf. 47	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	15	
Anf. 48	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	15	
Anf. 49	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	16	
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 51	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	16	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 53	PYRY NIEMI (S)	16	
Anf. 54	MARIE GRANLUND (S)	16	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	17	
Anf. 56	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	17	
Anf. 57	MARIE GRANLUND (S)	18	
Anf. 58	PYRY NIEMI (S)	18	
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	18	
Anf. 60	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	18	
Anf. 61	MARIE GRANLUND (S)	18	
Anf. 62	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	19	
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	19	
Anf. 64	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	19	
Anf. 65	Kanslirådet MARCUS NORDMEYER	19	
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	19	
Anf. 67	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	20	
Anf. 68	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	20	
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	20	
Anf. 70	JOHAN HEDIN (C)	20	
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	20	
Anf. 72	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	20	
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	21	
Anf. 74	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	21	
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	21	
Anf. 76	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	21	
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	21	
Anf. 78	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	22	
Anf. 79	PAVEL GAMOV (SD)	22	
Anf. 80	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	22	
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	22	

Anf. 82	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	22
Anf. 83	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	22
Anf. 84	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	23
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	23
§ 3	Transport, telekommunikation och energi	24
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 87	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	24
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 89	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	24
Anf. 90	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	24
Anf. 91	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	25
Anf. 92	EMMA WALLRUP (V)	25
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 94	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	25
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 96	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	25
Anf. 97	BÖRJE VESTLUND (S)	26
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 99	PAVEL GAMOV (SD)	26
Anf. 100	EMMA WALLRUP (V)	27
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 102	EMMA WALLRUP (V)	27
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 104	EMMA WALLRUP (V)	27
Anf. 105	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 106	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	27
Anf. 107	Kanslirådet GÖRAN LINDSJÖ	28
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 109	FREDRIK MALM (FP)	28
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 111	PAVEL GAMOV (SD)	28
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 113	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	29
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 115	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	29
Anf. 116	EMMA WALLRUP (V)	30
Anf. 117	JOHAN HEDIN (C)	31
Anf. 118	PAVEL GAMOV (SD)	31
Anf. 119	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 120	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	31
Anf. 121	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 122	EMMA WALLRUP (V)	32

Anf. 123	ORDFÖRANDEN.....	32	2014/15:37
Anf. 124	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	32	5 juni
Anf. 125	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 126	Statsrådet MEHMET KAPLAN (MP)	33	
Anf. 127	ORDFÖRANDEN.....	33	